

CITACE

Proč a jak citovat

Při zpracování jakéhokoliv odborného textu se musíme podřídit určitým **formálním požadavkům** a **zvyklostem**, a to pokud jde o:

- **strukturu práce** (rozsah, členění kapitol, subkapitol a oddílů, jejich číslování, abstrakty v čs. a angl. jazyce, klíčová slova, přílohy, seznamy zkratek apod.),

- **práci s použitými prameny a způsob citování** .

Požadavky na práci s prameny jsou stanoveny:

- v právních předpisech: autorský zákon - zákon č.

 - 121/2000 Sb., zákon o vysokých školách (zákon č.

 - 111/1998 Sb., občanský zákoník, trestní zákoník aj.

- v citační normě ČSN ISO 690 - Pravidla pro

 - bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů,

- ve vnitřních předpisech fakult, vysokých škol a dalších institucí,

- v pokynech pro autory časopiseckých a sborníkových příspěvků.

Od **1.1.2021** platí na PrF nová citační směrnice **č.3/2020**.

Fakultní směrnice se vztahuje na citace dokumentů v kvalifikačních pracích na PrF MU od seminárních prací až po habilitační práce. Přiměřeně i na ostatní písemné práce podávané na fakultě.

Kontrola dodržení: vedoucí BP a DP, školitel disertace, u riga oponenti.

CITACE INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

Citování je neoddělitelnou součástí každé tvůrčí práce

Význam citací:

- Autor prokazuje návaznost na dosaženou úroveň poznání dané problematiky a z jakých podkladů vychází (expert v dané oblasti se hůře kritizuje než student)
- Ochrana intelektuálního vlastnictví a informační etika
- Identifikace vlastních myšlenek autora, jejich originalnost
- Převzetí grafů, tabulek, obrázků apod. bez citace taktéž představuje plagiát (*plagiare* = krást)

Prohřešky proti citační etice:

1. Necitování děl, které autor použil
2. Citování děl, které autor nečetl a nepoužil
3. Nepřesné citace

Pojmy:

- citace** (citation)- převzatá část textu z použitých pramenů
- bibliografická citace** (reference) – úplný souhrn údajů o citovaném prameni k identifikaci a zpětnému vyhledání zdroje
- odkaz** (link footnotes) – úplné nebo zkrácené označení pramene na stránce pod čarou
- citát** (quotation) – obecně známé rčení

V citační normě ČSN ISO 690 jsou stanoveny:

- metody citování (citační standardy)
- které údaje se uvádí v bibliografických citacích (autor, název, vydavatel, rok ...)
- které jsou povinné a které nepovinné
- struktura citací a formální úprava (v jakém pořadí a v jaké formě se zapisují)
- uspořádání soupisu bibliografických citací

Metody citování (citační standardy)

Existuje více metod citování, které uvádí norma ISO 690. Musí být propojeny s úplnými bibliografickými citacemi v seznamu použitých pramenů.

Tři možnosti:

- **Metoda průběžných odkazů v poznámce pod čarou:**

Každý odkaz k citaci dostane pořadové vzestupné číslo-horní index, odkazy jsou uváděny průběžně v poznámkách pod čarou. Tato metoda je doporučena citační směrnici č.3/2020 na PrF MU v Brně.

Např. ...idealismus Kantův a učení jeho následovníků.² ...

² WEYR, F. *Paměť*. Brno: Atlantis, 2004, s. 103.

- **Metoda uvedení autora a data v textu (Harvardský systém):**

(Možný 1992), (Možný 1992, s. 231) nebo ... Možný (2003b, s. 23)

- **Metoda číselných odkazů:**

Číslo v hranaté závorce za citací odkazuje na informační zdroj, jehož bibliografická citace je uvedena pod daným číslem na konci kapitoly nebo v závěru práce.

Např. ...dobré mravy [24]

Citace monografické publikace

Autorské údaje (Příjmení a jméno autora).

Název publikace: případný podnázev – pokud nezbytný, jinak nepovinný údaj. **Nakladatelské údaje (Místo vydání: Nakladatelství), rok vydání, v poznámce pod čarou jen strana textu).**

Název knihy se píše kurzívou

Poznámky k citacím

- Je-li autorů více se stejnou rolí, **měli by být uvedeni všichni**. Je-li autorů více než tři, lze fakultativně uvést pouze osobu uvedenou na prvním místě a pak uvést „a kol.“ nebo „**et al.**“ (např. Wills, T. a kol. ...; Wokoun, R. et al. ...)
- Dva poslední autory lze oddělit spojkou „a“
- Kromě jména prvního autora mohou být další jména uvedena v pořadí křestní jméno a příjmení, pokud je to žádoucí.

Citace monografické publikace

(příklady citací uváděných v soupisu pramenů)

Hart, H. L. A. *Pojem práva*. Praha: Prostor, 2004.

Novák, J. a kol. *Stát: Úvahy strukturální*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007.

Odkaz pod čarou:

Pavel, P. *Rapa Nui: jak chodily sochy moai*. Praha: Olympia, 2000, s. 56.

Gerloch, A., Beran, K., Novák, J. *Teorie práva*. Praha: Linde, 2010, s. 256.

(Tučně jsou označeny povinné údaje. Pokud některý z nich v pramenu chybí, je možné ho vynechat.)

Zkrácený odkaz:

Pavel. *Rapa Nui: jak chodily sochy moai. s.56.*

Citace článku časopisu

Autorské údaje (Příjmení a jméno autora). Název článku: Případný podnázev. *Název časopisu*. rok, číslo, strany od –do.

Název časopisu se píše kurzívou

Citace článku časopisu

(příklady v soupisu pramenů)

**Knapp, V. Člověk, občan a právo. *Právník*.
1992, č. 1, s. 25-30.**

(příklad v odkazu pod čarou)

**Knapp, V. Člověk, občan a právo. *Právník*.
1992, č. 1, s. 27.**

(příklad zkráceného odkazu)

Knapp. Člověk, občan a právo, s. 27.

Citace článku ve sborníku nebo kapitoly z publikace

Příjmení a jméno autora. Název příspěvku: Případný podnázev. In: Příjmení, jméno editora/rů sborníku (ed./eds.). *Název sborníku*. Místo vydání: Nakladatelství, rok vydání, stránky od-do.

Název sborníku se píše kurzívou

Citace článku ve sborníku

(příklad v soupisu pramenů)

Bröstl, A. O ústavnosti. In: Jermanová, H., Masopust, Z. (eds.). *Metamorfózy práva ve střední Evropě*. Praha: Ústav Státu a práva AV ČR, 2008, s. 11-24.

(příklad v poznámkách pod čarou)

Bröstl, A. O ústavnosti. In: Jermanová, H., Masopust, Z. (eds.). *Metamorfózy práva ve střední Evropě*. Praha: Ústav Státu a práva AV ČR, 2008, s. 12.

(příklad zkráceného odkazu)

Bröstl. O ústavnosti. s. 12.

Citace elektronických pramenů

- Pokud máme k dispozici dokument v tištěné i elektronické podobě, upřednostňujeme citaci tištěného dokumentu s případným odkazem, že tento je i v elektronické podobě.
- Dáváme přednost autorizovaným elektronickým zdrojům před zdroji, které jsou volně otevřeny k úpravám (jako je např. Wikipedia).
- Citace musí poskytnout dostatek informací k možnému znovuvyhledání elektronického zdroje.

Citace elektronické publikace

Autorské údaje (Příjmení a jméno).

***Název dokumentu* [druh nosiče].**

**Publikační platforma – Datum vydání,
rok vydání, datum aktualizace/revize**

**[datum citování]. Internetový odkaz
bez tečky**

Poznámky k elektronickým citacím

- **Druh nosiče** – obvykle [online], [CD-ROM], [online databáze], [disk].
- **Datum aktualizace/revize** – pokud je uvedeno je povinné, např. poslední revize, změna, aktualizace s uvedením data.
- **Datum citování** - uvádí se v hranatých závorkách za zkratkou „cit.“ nebo „vid.“ (např. [vid. 3.5.2019], [cit. 2019-08-25], [vid. 2. února 2019]).
- **Internetový odkaz** – uvede se přímo odkaz na úplnou adresu <https://www...>

Citace elektronické publikace

(Příklady)

Veselý, M. Diversita a jednota práva. In: Neckář, J. et al. (eds.). *Dny práva – 2008 – Days of Law* [online]. 2008, s. 34-54. [cit. 1. 9. 2019].

<http://www.law.muni.cz/edicni/dp89/index.html>

Zkrácený odkaz

Veselý. Diversita a jednota práva.

CITACE INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

[www.stránky](#)

Český chmel [online]. [cit. 15. 5. 2019]. <http://www.beer.cz/humulus/>

Právnická fakulta Masarykovy univerzity [online]. Změněno 30. 03. 2019 [cit. 2019-04-07].
<http://www.law.muni.cz/>

Citace tištěné kvalifikační práce

Příjmení, Jméno. *Název*. rok obhájení práce, druh kvalifikační práce, univerzita, fakulta, počet stran.

Příklad :

- Nová, H. *Právní důsledky nelegálního užití PC programů*. 2012, diplomová práce, Masarykova univerzita, Právnická fakulta, [vedoucí práce Novák, Jan], 81 s.
- Uvedení jména vedoucího práce je možné.

Citace kvalifikační práce

(příklad uvedení v poznámkách pod čarou)

Nová, H. *Právní důsledky nelegálního užití PC programů*. 2012, diplomová práce, Masarykova univerzita, Právnická fakulta, [vedoucí práce Novák, Jan], s. 23.

(příklad uvedení zkráceného odkazu)

Nová, H. *Právní důsledky nelegálního užití PC programů*, s. 23.

Citace právního předpisu

druh právního předpisu, pořadové číslo/rok vydání, zkratka publikační platformy, celý název předpisu, pokud byl právní předpis novelizován, uvede se **ve znění pozdějších předpisů**.

Příklad:

- zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů

Zkrácená bibliografická citace:

- zákon č. 182/1993 Sb.
- autorský zákon

Citace právního předpisu EU

druh právního předpisu, orgán, který právní předpis vydal, pořadové číslo, rok vydání, datum přijetí a název předpisu. Zdroj

Příklad:

nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 34/98/ES ze dne 22. června 1998 o postupu poskytování informací

Zkrácený odkaz:

nařízení Evropského parlamentu a Rady o postupu poskytování informací

Citace soudního rozhodnutí

druh rozhodnutí, název soudu,
datum vyhlášení rozhodnutí, spisová
značka. Zdroj

Příklad:

- náleží Ústavního soudu ze dne 4. 1. 2007, sp. zn. IV. ÚS 129/06
- **Zkrácený odkaz:**
- náleží Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 129/06

V soupisu použitých pramenů se uvádí postupně:

- Bibliografické citace tištěné („Použitá literatura“)
- Citace elektronických zdrojů („Elektronické zdroje“)

Dle nové směrnice 3/2020 se citace právních předpisů a soudních rozhodnutí neuvádí v soupisu použitých pramenů.

Odkaz na předpisy a judikaturu se uvádí přímo do textu nebo do poznámek pod čarou.

Je třeba citovat zdroj i u grafů a tabulek (např. Foto: Autor 2007).

Soupis použitých pramenů se uspořádává abecedně podle jmen autorů. Položky se stejným prvním prvkem řadí sestupně od nejnovějšího data vydání.

Údaje se uvádí v jazyce, ve kterém jsou uvedeny v citovaném dokumentu, případně se přepíše do latinky.